

SAMLM

SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

FONS PATRIMONIAL

Descripció i inventari del fons

599.005 BERNAT - MONTERO

Cessió: Família Bernat - Montero

Darrera actualització: abril 2021

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

Descripció del fons

599.005 Bernat - Montero

FITXA DE DESCRIPCIÓ.

1 ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1 Codi de referència

Codi país CAT Codi arxiu SAMLM Codi 599.005

1.2 Nivell de descripció

Inventari de fons documental patrimonial.

1.3 Títol del fons / subfons

FONS PATRIMONIALS. DIVERSOS. BERNAT - MONTERO.

1.4 Dates de formació

-Dates de creació: 1867 / 2002.
-Dates d'agregació: 1925 ca. / 2002.

1.5 Volum i suport

-Documentació textual: 4 registres.
-Partitures: 6 registres.
-Documents singulars: 3 registres.
-Imatges: 268 registres, negatius en suport placa de vidre (266) i cel·lulosa (2).
-Audiovisuals: 126 registres en suports diversos (cel·lulosa, magnètics, òptics, digitals).
-Objectes: 3 registres.
-So: 4 registres.
-Biblioteca auxiliar i hemeroteca local: 1 registre.
TOTAL: 5.10 ml.

2. ÀREA DE CONTEXT

2.1 Nom(s) del(s) productor(s)

Salvador Bernat i Compañó [atribuït]: autor de determinades fotografies i filmacions de principis del segle XX.

Joan Baptista Bernat i Sarró: autor de la major part de les fotografies de principis del segle XX i de les pel·lícules dels anys 60 i 70.

Josep Bernat i Montero: autor de pel·lícules de la segona meitat del segle XX.

2.2 Història de l'organisme / Biografia del productor

Joan Baptista Bernat i Sarró (1909 – 2007) és un dels personatges més populars i característics del Lloret del segle XX i principis del XXI. Persona polifacètica, il·lusionista i mag reconegut i premiat internacionalment, però també pastisser, fotògraf, cineasta i lletrista de composicions musicals.

Joan Baptista Bernat i Sarró va néixer a Barcelona l'any 1909 i a l'edat de dos anys es traslladà a Lloret. Es va dedicar professionalment a l'ofici de pastisser. L'establiment es trobava en un lloc cèntric, la plaça d'Espanya. Fou molt conegut per aquest motiu, però també per la seva afició a compondre poemes i cançons. Conjuntament amb Esteve Fàbregas i Barri fou autor de l'obra teatral *La Bella Dolorès*. Segons la publicació *Lloret màgic. Els miralls d'un tal Bernat*, als anys 40 es va iniciar en el món de la cartomàgia i la manipulació i va obtenir dos primers premis en el Congrés Internacional de Màgia de Ginebra en representar a Espanya. Va editar 5 llibres de màgia i va dibuixar més de 5.000 posicions de mans fent jocs de sobretaula. L'Associació Popular d'Amics de la Cultura de Lloret de Mar li atorgà l'any 2000 el premi *Sa Gavina*.

En referència a la fotografia, val a dir que n'era un gran aficionat i té el mèrit d'haver reproduït bona part dels quadres de vaixells de la marina lloretenca vuitcentista. També s'aficionà a rodar nombrosos reportatges cinematogràfics d'obres públiques, festes i actes diversos de la població. En Joan Domènech Moner afirma a *Estampes retrospectives lloretenques* que cal destacar de Joan Baptista els centenars de fotografies que formen part de les il·lustracions del seu llibre *Cartomàgia*, que va escriure junt amb l'autor Esteve Fàbregas.

Entre les seves aficions tenia la fotografia i el cinema, on, tot i tractar-se de filmacions casolanes, demostra enginy en la realització de les seves composicions. Dins de les filmacions artístiques destaca el curt "L'aprenent de Bruixot" en el que demostra la seva creativitat i capacitat narrativa.

2.3 Història arxivística

Un membre del Grup d'Amics de l'Arxiu, el Sr. Josep Carlos Ramos, va manifestar la seva voluntat de parlar amb la família Bernat, amb qui manté una bona amistat, per convidar-los a una de les sessions setmanals que es fan al SAMLM de visualització d'imatges antigues i proposar-los així un primer contacte amb aquest Servei, doncs el Sr. Carlos sabia que la família Bernat guardava imatges antigues de Lloret a casa seva. Com a conseqüència d'aquesta gestió, el Sr. Joan Bernat va mostrar a l'arxiver municipal una caixa de fusta on la família guardava les plaques de vidre del seu pare, en Joan Baptista Bernat. El setembre de 2012 van realitzar la cessió, i a l'abril del 2013 es va poder començar el tractament i digitalització d'aquestes imatges.

Pel que fa a les filmacions, a finals del 2015 els fills de Joan Baptista Bernat, sensibilitzats en la cura i la difusió del patrimoni audiovisual, es posaren en contacte amb l'arxiu per tal de donar totes les pel·lícules que conservaven en aquest Servei

d'Arxiu Municipal. Amb motiu d'aquesta cessió, l'arxiu va voler dedicar el Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual de l'any 2016 a reivindicar la figura de Joan Baptista Bernat. La cessió extraordinària de tot aquest material es va dur a terme en diferents ingressos documentals extraordinaris:

- 2016 / 001, 8 de gener de 2016: primer grup de bobines de 8 mm.
- 2016 / 040, de 11 de maig de 2016.
- 2016 / 043, 26 de maig de 2016: s'entreguen 3 dvds, 40 betamax i 4 VHS.
- 2016 / 068, 16 de setembre de 2016.
- 2016 / 078, 1 de desembre de 2016: resta de bobines de 8 mm.
- 2017 / 043, 26 de maig de 2017: s'aporten un total de 53 cintes betamax, de les quals se'n seleccionen 24 que contenen documentació rellevant per a ser arxivada.
- 2018 / 058, 23 de maig del 2018: ingressen un total de dues bobines de 8 mm de 15 metres cadascuna que s'agrupen en una sola bobina per a ser emmagatzemades.
- 2020 / 036, 02 juliol 2020: documentació diversa en suport digital i altres.

2.4 Dades sobre l'ingrés

En suport paper disposem de partitures originals de la sarsuela *La Bella Dolores*, que inclou una harmonització moderna de Josep Bernat Montero. També una fotocòpia de l'obra poètica *Las Glorias del Pueblo*.

Pel que fa a les imatges fotogràfiques, foren digitalitzades i descrites entre l'abril i el maig de 2013.

Durant els mesos de setembre – desembre de 2016 es va realitzar la digitalització i descripció de les 85 bobines que formen part del fons Bernat - Montero. A través d'aquest procés s'ha pogut conèixer al detall el contingut extens i variat de les filmacions. Les pel·lícules, en format 8 mm recullen principalment fets i esdeveniments del Lloret dels anys 60-70. Un dels interessos principals d'aquest enregistraments, tot i el seu caràcter quotidià, era deixar constància dels canvis urbanístics del municipi així com els actes rellevants que s'hi duïen a terme.

El fons audiovisual presentava bon estat de conservació i no van requerir cap actuació de restauració prèvia. Cadascun dels films va ser repassat i digitalitzat pel nostre servei d'audiovisuals i se'n conserven dues còpies digitals en fitxers MOV i en mp4 en un servidor intern del SAMLM com també una còpia de seguretat en HDV. Pel que fa a les pel·lícules originals estaven desades en diferents tipus de capsos i bobines de mides diverses. S'ha procedit a traspassar-les en capsos normalitzades que permeten optimitzar l'espai dins els mòduls i mantenir-les conservades en condicions òptimes.

3. ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1 Abast i contingut informatius

Les imatges del fons Bernat fan referència bàsicament a retrats. En moltes imatges apareix en Joan Baptista, la qual cosa fa pensar que qui devia fer la fotografia era el seu oncle, en Salvador Bernat, també aficionat, però es poden veure moltes imatges dels seus amics fent sortides, excursions o anant a la platja. Algunes imatges són meres fotografies, altres s'intueix l'estudi, la recerca de la postura elegant i l'expressió artística. Hi ha una curiosa imatge on es veu un primer plànol d'en Joan Baptista en una habitació fosca, mirant la càmera de perfil, com si en aquells moments estigués executant un truc de màgia.

Pel que fa a les filmacions, les bobines recullen principalment fets, esdeveniments i anècdotes del Lloret dels anys 60-70. Posa especialment èmfasis en els canvis urbanístics del municipi, les inauguracions i els actes oficials. Una part important es dedica al negoci familiar i als canvis soferts al llarg del temps de la primera confiteria fins a arribar al seu tancament. Alhora hi trobem diverses filmacions de caràcter familiar. Les cintes VHS i Betamax recullen, en gran mesura, aspectes de la faceta artística vinculada amb el món de la màgia de Joan Baptista Bernat i Sarró. D'altra banda s'hi inclouen filmacions de caràcter esportiu, pertanyents a la modalitat de l'atletisme practicada pel seu fill Joan i Josep Bernat Montero. Per últim s'ha fet cessió d'una gravació en format digital del Ball de Plaça i de la processó de Santa Cristina a vol d'ocell de l'any 2007.

3.2 Sistemes d'organització

A l'abril de 2013 es va procedir a tractar i digitalitzar les plaques de vidre. Per a cadascuna de les imatges es va obrir un registre amb la descripció completa de cada fotografia, comptant amb les indicacions dels Amics de l'Arxiu. Val a dir que cada fitxa individual té com a apartats l'àrea d'identificació, l'àrea de localització, l'àrea de contingut, l'àrea de continent i finalment les condicions per a la reproducció, amb les informacions corresponents.

Les bobines es van entregar numerades del 1 al 8 però la resta les vam identificar seqüencialment per tal de facilitar-ne la digitalització i el tele-cinat. Cada bobina incloïa diversos temes que han estat descrits per seqüències i temps a la base de dades del SAMLM de manera que les diferents parts de les pel·lícules es poden cercar i reproduir de manera ràpida a través dels fitxers digitalitzats. Les descripcions inclouen informació rellevant sobre les imatges que hi apareixen, la seva durada, el suport i signatura topogràfica per identificar on es troben dipositades les bobines originals.

Pel que fa a les cintes Betamax i VHS es va procedir a visionar-ne el seu contingut per tal de determinar la seva rellevància. Les pel·lícules han estat ordenades, numerades i digitalitzades seguint un criteri temàtic i cronològic, amb el ben entès de que en alguns casos no es disposava d'informació detallada sobre la realització de les filmacions.

3.3 Avaluació, tria i eliminació

No s'ha fet cap procés d'avaluació i/o eliminació de documentació.

3.4 Incrementos

Hi ha la possibilitat de nous ingressos.

4. ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1 Condicions d'accés

La documentació d'aquest fons és d'accés públic i es pot consultar a la pàgina web de l'Arxiu.

4.2 Condicions de reproducció

A través del web de l'Arxiu les imatges es posen a disposició dels ciutadans i investigadors a baixa resolució. Si es desitja una resolució més alta, cal sol·licitar-ho expressament al SAMLM.

4.3 Llengua i escriptura

Català i castellà en alfabet llatí.

4.4 Característiques físiques i requeriments tècnics (Conservació)

La documentació es conserva en dipòsits condicionats a una temperatura de 18° C. i una H.R. del 60%

4.5 Instruments de descripció

Hi ha un inventari, en suport paper, que es troba disponible a la biblioteca auxiliar de l'arxiu. Tanmateix, l'inventari també es pot consultar a través d'una base de dades informàtica.

5. ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.1 Existència i localització dels originals

Els originals són els que el SAMLM ha descrit i guarda a les seves dependències.

5.2 Existència i localització de còpies

Es troben còpies digitals dins els servidors del SAMLM adequats per l'emmagatzematge d'imatges i audiovisuals com també una còpia de seguretat de les filmacions en suport HDV.

5.4 Bibliografia

BERNAT i SARRÓ, Joan Baptista, 2001: *Lloret màgic. Els miralls d'un tal Bernat*. Ajuntament de Lloret de Mar. Dep. De Cultura. Lloret de Mar, 2001.

DOMÈNECH i MONER, Joan, 1986: *Estampes retrospectives lloretenques*. Publ. núm. 2 del Museu Municipal de Lloret de Mar. Lloret de Mar, 1986.

7. ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

7.1 Autoria i dates

-Les imatges foren digitalitzades l'abril del 2013 i a continuació descrites el maig del mateix any per M. Mercè Torrellas amb l'ajut dels Amics de l'Arxiu.

-Primera actualització de la fitxa NODAC amb els ingressos audiovisuals: Marina Garcia Carbonell, abril del 2016.

-Segona actualització de la fitxa NODAC amb els nous ingressos audiovisuals: Marina Garcia Carbonell, desembre del 2017.

-Tercera actualització de la fitxa NODAC amb els nous ingressos audiovisuals: Marina Garcia Carbonell, agost del 2018.

-Quarta actualització de la fitxa NODAC, classificació i descripció ingrés extraordinari 2019 / 047: Maria Mercè Torrellas i Buixeda.

-Cinquena actualització de la fitxa NODAC, classificació i descripció ingrés extraordinari 2020 / 036, so: Marina Garcia Carbonell, primer trimestre 2021.

Tot sota la supervisió de Joaquim Daban i Massana, cap del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar.

7.2 Fonts

La font fonamental utilitzada per a l'elaboració d'aquesta descripció ha estat la informació proporcionada per la mateixa família, pel Grup d'Amics de l'Arxiu i per la bibliografia esmentada.

7.3. Regles o convencions

La descripció ha estat elaborada seguint la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC), redactada segons les directrius de l'Associació d'Arxiviers de Catalunya i la Subdirecció general d'Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ

- 100. DOCUMENTACIÓ TEXTUAL
- 200. PARTITURES
- 300. DOCUMENTACIÓ SINGULAR
- 400. IMATGES
- 500. AUDIOVISUALS
- 600. OBJECTES
- 700. BIBLIOTECA i HEMEROTECA AUXILIARS
- 800. SO

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

Inventari del fons

599.005 Bernat - Montero